

РОЛЬ КУРАТОРА СТУДЕНТСЬКОЇ ГРУПИ В ОСВІТЯНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Вищі навчальні заклади мають здійснювати підготовку інтелектуального генофонду нації, виховання духовної еліти, примножувати культурний потенціал, який забезпечить високу ефективність діяльності майбутніх спеціалістів.

Це може бути досягнуто завдяки:

- ✓ вихованню майбутніх спеціалістів авторитетними, високоосвіченими людьми, носіями високої загальної світоглядної, політичної, професійної, правової, інтелектуальної, соціально-психологічної, емоційної, естетичної, фізичної та екологічної культури;
- ✓ створенню необхідних умов для вільного розвитку особистості студента, його мислення і загальної культури, шляхом залучення до різноманітних видів творчої діяльності (науково-дослідної, технічної, культурно-просвітницької, правоохоронної та ін.);
- ✓ збагаченню естетичного досвіду студентів шляхом їх участі у відродженні забутих та створенні нових національно-культурних традицій регіону, міста, вищого навчального закладу;
- ✓ формування «Я» - концепції людини-творця на основі самоосвіти, саморозвитку, самовиховання, постійного самовдосконалення, моральної само завершеності;
- ✓ пропаганді здорового способу життя, запобіганню вживання студентами алкоголю, наркотиків, викоріненню шкідливих звичок.

Основними напрямками виховної роботи у вищому навчальному закладі є: формування наукового світогляду; громадянське та патріотичне виховання; правове виховання; моральне та художньо-естетичне виховання; трудове, фізичне виховання; екологічне і, звісно, професійне виховання.

До основних засобів і форм реалізації цих напрямів роботи у вищих навчальних закладах можемо віднести: диспути, вечори, «круглі столи», читацькі та наукові конференції, бесіди, свята, лекції, зустрічі тощо.

Історично склалося, що реалізація виховної роботи у студентських групах здійснюється через інститут кураторів. Це управлінська ланка, яка взаємодіє з іншими у системі поза аудиторної виховної роботи і забезпечує її організацію на рівні студентської академічної групи. Результатом діяльності куратора є набуття молодого людиною соціального досвіду поведінки, формування національної самосвідомості, ціннісних орієнтацій і розвиток індивідуальних якостей особистості.

Куратор призначається адміністрацією університету на підставі подання декана факультету, а також з врахуванням побажань студентів для роботи з академічними групами 1-5 курсів.

На посаду куратора академічної групи призначається провідний спеціаліст, досвідчений викладач. Враховується також профіль підготовки фахівців та специфіка діяльності факультету. Строк перебування на посаді куратора – один навчальний рік (згідно з наказом ректора університету). Термін дії наказу щодо призначення на посаду може щорічно продовжуватись. Обов'язковими умовами призначення на посаду є: стаж викладацької роботи у вищому навчальному закладі освіти (не менше, ніж два роки, з них у даному університеті – не менше одного року); обов'язкове викладання одного з лекційних курсів чи проведення семінарсько-практичних занять в академічній групі. Куратор, як правило, працює з конкретною студентською групою протягом трьох-п'яти років. Діяльність куратора академічної групи здійснюється на підставі Статуту університету, Концепції виховної роботи з врахуванням особливостей і традицій університету. Зміст його діяльності визначається такими основними документами: Законом України «Про освіту», Державною національною програмою «Освіта. Україна XXI сторіччя», «Національною доктриною розвитку освіти України у XXI столітті», відповідними інструктивно-методичними документами Міністерства освіти і

науки України, а також положеннями, розробленими структурними ланками університету. Згідно зі своїм соціальним статусом та функціональними обов'язками куратор у своїй діяльності реалізує конкретні виховні функції.

Функції куратора студентської групи наступні: аналітична, організаторська, комунікативна та соціальна.

Аналітична функція передбачає планування та організацію виховної роботи в студентській групі на підставі урахування куратором: міжособистісних стосунків у колективі, мотивів навчальної та пізнавальної діяльності студентів, рівня їх інтелектуального розвитку, індивідуальних особливостей, соціально-побутових умов життя, стану здоров'я, результатів навчання тощо.

Організаторська функція забезпечує надання необхідної допомоги студентському самоврядуванню, творчим групам, радам тощо.

Комунікативна та соціальна функції реалізуються в гуманістично-орієнтованій взаємодії «викладач – студент - суспільство». Куратор академічної групи допомагає вихованцю в особистісному розвитку, засвоєні та прийнятті суспільних норм, цінностей, взаємин з соціумом, дотриманні засад духовно повноцінного буття. Він бере на себе місію старшого колеги в оволодінні студентом позитивними соціальними ролями, використовуючи поза аудиторну виховну роботу як «ситуації соціального досвіду поведінки». Але і сам куратор виступає суб'єктом соціалізації, тому що теж приймає та переробляє соціальний досвід, носієм якого являється студентство.

На кураторів академічних груп розповсюджується система матеріального заохочення, прийнята в університеті та за поданням даного факультету чи проректора.

Керівник академічної групи: спільно з активом групи складає проект плану виховної роботи на навчальний рік, який затверджується на зборах академічної групи; стежить за виконанням плану, в процесі якого аналізує ефективність виховної роботи, розвиток творчої ініціативи студентів; веде індивідуальну роботу зі студентами; виявляє нахили і здібності студентів,

сприяє їх участі в наукових гуртках, творчих студіях, культурних товариствах, клубах за інтересами, спортивних секціях, в художній самодіяльності; тримає в полі зору успішність студентів, встановлює контакти з відповідними кафедрами з метою створення належних умов для навчання, надання їм необхідної допомоги, здійснення заходів для роботи з обдарованими студентами; сприяє залученню студентів до факультетських та загально-університетських заходів; піклується про житлово-побутові умови студентів, періодично відвідує гуртожиток, про їх культурний відпочинок; вносить пропозиції щодо відзначення та заохочення кращих студентів, бере участь у складанні характеристик студентів академічної групи; несе відповідальність за свою роботу перед кафедрою і деканатом.

Серед основних засобів виховної роботи кураторів є: щотижневі виховні години, бесіди «За круглим столом», дискусійні клуби, інші заходи виховного впливу в студентських аудиторіях та гуртожитках; культпоходи історичними місцями рідного краю, до музеїв, картинних галерей, на виставки, до театрів; індивідуальна робота зі студентами з урахуванням їх індивідуальних особливостей.

Результатом виховної діяльності куратора має бути достатній рівень вихованості студентів. Під вихованістю мається на увазі комплексна властивість особистості, яка характеризується наявністю і рівнем сформованості в неї суспільно значущих якостей.

Ефективність виховання – це відношення досягнутих результатів, успіхів до передбаченої мети в процесі формування духовного обличчя, суспільно значущих якостей особистості.

Література:

1. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Навч. посіб. для магістрантів і аспірантів/Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: Філ-студія, 2006. – 320 с.
2. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: практикум: Навч. посіб. – К.: Каравела, 2008. – 336 с.